

Apostolien teot 7. Voimatekoja, vangitsemista ja evankeliumia

Apt. 5:12-32

Viime kerralla tässä Alusta alkaen –ohjelmassa pääsimme Apostolien tekojen viidenteen lukuun. Jatkamme sen jakeesta 12. Jälleen on luvassa ihmetekoja ja niistä seurannut apostolien vangitseminen ja oikeudenkäynti.

Apostolien käten kautta tapahtui kansan keskuudessa monia tunnustekoja ja ihmeitä. Uskovat pitivät yhtä ja kokoontuivat Salomon pylväikössä; kukaan muu ei rohjennut liittyä heidän seuraansa. Mutta kansa piti heitä suuressa arvossa, ja Herraan uskovien määrä kasvoi yhä, niin miesten kuin naistenkin (Apt. 5:12-14).

Mitä nuo ”tunnusteot ja ihmeet” oikein ovat? – Eiköhän se tarkoita sitä, että apostolit tekivät edelleen parantamisihmeitä laittamalla kätensä sairaiden päälle ja rukoilemalla heidän puolestaan. Ne olivat ”tunnustekoja”, koska niiden kautta voitiin tunnustaa uskoa Jeesukseen. Ne todistivat, että Jeesus oli herätetty kuolleista.

Jumalan perheväen yhteys

”Uskovat pitivät yhtä ja kokoontuivat Salomon pylväikössä.” He olivat siis ystäviä, kamuja. Mutta toisaalta yhteys oli syvempää. Kysehän on loppujen lopuksi siitä, että Jeesukseen uskovat ovat yhdessä ”Kristuksen ruumis”. Se on hengellistä yhteyttä ihmisten kesken ja se perustuu Jeesukseen. Hän on ns. ”ruumiin pää”, joka yhdistää jäsenet eläväksi ruumiiksi.

Aika teologista ja vaikeasti ymmärrettävää. Voisiko tätä avata vähän ymmärrettävämmäksi? Kyllä voi. Kyse on Jumalan perheväen yhteydestä. Se on tärkeä osa kristityn identiteettiä, sitä keitä me olemme: veljiä ja sisaria Jeesuksessa Kristuksessa.

He kokoontuivat Salomon pylväikössä, joka oli Jerusalemin temppelin osa. Tämä osoittaa, että alkukristityt halusivat olla osa juutalaista Jumalan kansaa ja todistaa sille, että Jeesus oli Jumalan kansalleen lupaama Messias.

Korkean kynnyksen tilaisuuksia?

Mutta ongelmana oli se, että ihmiset eivät uskaltaneet liittyä heidän seuraansa. Oliko tässä nyt sitä samaa kirkollista problematiikkaa, kuin nykyisin? Uskovat ja kristinusko koetaan pelottavaksi. Puhutaan siitä, että pitäisi olla ”matalan kynnyksen tilaisuuksia”, joihin tavallinen ihminen uskaltaa tulla. Mitä sinä tästä ajattelet? Oliko Jerusalemin alkuseurakunnalla tällaisia matalan kynnyksen tilaisuuksia?

Oli miten oli, seurakuntaelämä kukoisti. Jeesukseen uskovien määrä kasvoi koko ajan. Eikä vain naisten, vaan myös miesten. Ja kirkkoa arvostettiin.

Ihmiset toivat sairaita kaduille ja panivat heidät vuoteille ja paareille, jotta Pietarin kulkiessa ohi edes hänen varjonsa koskettaisi jotakuta heistä. Myös Jerusalemin ympärillä olevista kaupungeista tuli ihmisiä suurin joukoin. He toivat mukanaan sairaita ja saastaisten henkien vaivaamia, ja kaikki nämä tulivat terveiksi (Apt. 5:15-16)

Tässähän on kyse suorastaan jonkinlaisesta taikauskosta! Pietarin varjonkin uskottiin voivan parantaa. Taustalla on antiikin käsitys pyhästä miehestä, jonka ruumiillinen kosketus parantaa niin voimakkaasti, että tuo parantava voima siirtyy jopa esineisiin, joita hänen ruumiinsa on koskenut. Tuo sama ajattelutapa laajennettiin koskemaan jopa Pietarin varjoa.

Myöhemmin kerrotaan (Apt. 19:11-12), että

”Jumala teki ennennäkemättömiä voimatekoja Paavalin kätten kautta. Jopa päälliinoja ja muita Paavalin käyttämiä vaatekappaleita vietiin sairaiden päälle, ja taudit kaikkosivat ja pahat henget lähtivät pois.”

On aika ihmeellistä, että missään tällaisissa kohdissa ei mainita mitään sellaista, että apostolit olisivat vastustaneet sitä, että heidän käyttämiään esineitä käytettiin tällä tavalla. Päinvastoin, kerrotaan, että tuo käytäntö toimi.

Uskoisin, että jostain tuollaisesta lähti liikkeelle keskiajalla hyvin yleinen pyhänjäännösten palvonta. Uskottiin, että Jeesuksen kapaloliinan pala, tai ristinkappale, tai Marian hius tai apostolin viitan kappale välitti jumalallisen siunauksen sille, joka tuli sen läheisyyteen.

Siksi minusta on edelleen epämiellyttävää kuulla vaikka sellaisesta, että suurten ja väkevien saarnaajien käyttämiä pyyhkeitä pidetään joissan kristillisissä lahkoissa arvossa ja uskotaan, että niissä on Jumalan voimaa, joka voi parantaa.

No, oli miten oli, seurakunta menestyi, ja se antoi ylipapille aiheen raivostua:

Apostolit vangitaan

Silloin kiihko valtasi ylipapin ja hänen kannattajansa, koko saddukeusten ryhmäkunnan. He ottivat kiinni apostolit ja panivat heidät vankilaan. Mutta yöllä Herran enkeli avasi vankilan ovet, vei heidät ulos ja sanoi: "Lähtekää täältä. Menkää temppeleihin ja julistakaa kansalle kaikki tämän uuden elämän sanat." Apostolit tekivät niin. Kun päivä koitti, he menivät temppeleihin ja alkoivat opettaa (Apt. 5:17-21).

Nyt vankilaan joutuivat siis kaikki apostolit. Edellisellä kerrallahan pidätetyiksi joutuivat ainoastaan Pietari ja Johannes. Mutta tilanne ei kestänyt kauan, jo seuraavana yönä Herran enkeli tuli vapauttamaan heidät.

Huomio kiintyy siihen, että enkeli käski apostoleja menemään temppeliin ja julistamaan siellä kansalle ”kaikki tämän uuden elämän sanat”. Kyse on siis jälleen siitä, että evankeliumi Jeesuksesta piti kertoa juutalaisille, Jumalan omaisuuskansalle, ja se piti kertoa heille Israelin Jumalan temppelissä. Tämä kertoo jatkumosta Vanhan ja Uuden testamentin välillä. Jeesus oli ja on nimenomaan Vanhan testamentin lupaama Vapahtaja, jonka lähettäjä ja Isä on se sama Herra, joka on puhunut Vanhassa testamentissa.

Myös tuo sanamuoto ”julistakaa kansalle *kaikki tämän uuden elämän sanat*” on mielenkiintoinen. Se kuvaa sitä, miten tärkeitä oikeat sanat ovat kristinuskon mukaan. Kun ihmisille puhutaan Jeesuksesta, silloin puhutaan sanoja, jotka antavat uuden elämän. Tämä johtuu siitä, että Jeesus itse vaikuttaa Pyhän Henkensä kautta noissa sanoissa. Siksi ne sanat antavat uuden elämän. Tästähän Jeesus puhui jo eläessään maan päällä vaikkapa näin:

Jeesus vastasi hänelle: "Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa." Nikodemos kysyi: "Miten joku voisi vanhana syntyä? Miten joku voisi mennä takaisin äitinsä kohtuun ja syntyä toisen kerran?" Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei pääse Jumalan valtakuntaan. Mikä on syntynyt lihasta, on lihaa, mikä on syntynyt Hengestä, on henkeä. Älä kummeksu sitä, että sanoin sinulle: 'Teidän täytyy syntyä uudesti.' Tuuli puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen Hengestä syntyneen laita." (Joh. 3:3-8)

Vähän myöhemmin Jeesus avaa hieman enemmän sitä, mitä hän tarkoittaa ”uudella syntymällä vedestä ja Hengestä”. Hän tekee sen puhumalla ns. ”pienoisevankeliumin”:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. (Joh. 3:16-17)

Tästä voi päätellä että ”uuden elämän sanat” tarkoittavat sellaisia sanoja, joissa kerrotaan siitä, kuinka Jumala lähetti Poikansa maailmaan. Nämä sanat herättävät uskon Jeesukseen, ja sen kautta ihminen saa uuden elämän Jumalan yhteydessä.

Tuo on yksinkertaista perusjuttua. Joskus tuntuu kuitenkin siltä, että me kirkossa joudumme puuhastelemaan kaikein muun mahdollisen kanssa niin suuren osan ajastamme, että se saattaa unohtua. Niinpä jokaisen meidän kirkon työntekijän olisi hyvä aina välillä muistuttaa itseään siitä, mitä me olemme täällä tekemässä: Meidän tehtävämme on ”julistaa kansalle kaikki tämän uuden elämän sanat.” Tai auttaa siinä, että näin voidaan tehdä.

Apostolit tekivät niinkuin heidät vapauttanut enkeli oli heitä käsenyt ja olivat heti aamulla opettamassa temppelissä evankeliumia.

Apostolit Suuren neuvoston edessä

Ylipappi ja hänen lähimmät miehensä kutsuivat heti aamulla koolle Suuren neuvoston, kaikki Israelin kansan vanhimmat, ja lähettivät noutamaan apostoleja vankilasta. Sinne tultuaan palvelijat eivät kuitenkaan löytäneet heitä. He palasivat ja kertoivat: "Me näimme omin silmin, että vankila oli tarkoin lukittu ja vartijat seisoivat ovilla, mutta kun avasimme oven, emme löytäneet sieltä ketään." Tämän kuultuaan tempelivartioston päällikkö ja ylipapit olivat ymmällä eivätkä voineet käsittää, mitä oikein oli tapahtunut. Silloin tuli joku sanomaan: "Ne miehet, jotka te panitte vankilaan, ovat täällä tempelissä ja opettavat kansaa." Vartioston päällikkö lähti miehineen noutamaan apostoleita ja toi heidät paikalle. Väkivaltaa he eivät käyttäneet, sillä he pelkäsivät, että kansa voisi kivittää heidät (Apt. 5:21-26).

On siinä saattanut olla vartijoilla ja ylipapilla ihmettelemistä! Tilanne oli heidän kannaltaan hyvin kiusallinen, ja he olivat vaarassa joutua naurunalaisiksi. Vanhvasti ilmaisa oli myös sellainen ajatus, että Jumala itse oli pelastanut apostolit vankilasta ja käskenyt heitä uhmaamaan kansanjohdajien käskyä olla puhumatta Jeesuksesta.

Mutta ylipappi ja hänen seuralaisensa eivät pelänneet Jumalaa. He pelkäsivät kansaa, eivätkä siksi käyttäneet väkivaltaa apostoleja kohtaan, vaan noutivat heidät rauhanomaisesti paikalle kuultaviksi. Pelko oli aiheellinen, sillä kansa olisi voinut kivittää vartijat, jos he olisivat käyneet väkivalloin apostoleihin käsiksi. Kivittäminen oli rangaistus jumalanpilkasta. Kansalla oli vahvasti mielessä se, että apostolit olivat Jumalan asialla.

Apostolit tuotiin neuvoston eteen, ja ylipappi alkoi kuulustella heitä. Hän sanoi: "Me kielsimme jyrkästi teitä opettamasta sen miehen nimessä. Mutta nyt koko Jerusalemin on täynnä teidän oppianne ja te yritätte panna sen miehen kuoleman meidän syyksemme." Tähän Pietari ja muut apostolit vastasivat: "Ennemmin tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. Meidän isiemme Jumala on herättänyt kuolleista Jeesuksen, jonka te ripustitte ristinpuulle ja murhasitte. Jumala on korottanut hänet oikealle puolelleen Ruhtinaaksi ja Pelastajaksi johdattaakseen Israelin kääntymykseen ja antaakseen sille synnit anteeksi. Me olemme kaiken tämän todistajat - samoin Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille jotka häntä tottelevat." (Apt. 5:27-32)

Ylipappihan oli korkeimman neuvoston kanssa jo kerran aiemmin kieltänyt Pietaria ja Johannesta opettamasta Jeesuksesta, Tähän hän nyt vetoaa, mutta ei uskalla käyttää edes Jeesuksen nimeä, vaan puhuu "sen miehen nimestä". Onko Jeesuksen nimi hänelle vähän samanlainen kuin Harry Potter – kirjoissa nimi "Voldemort", jota ei lausuta ääneen?

Ylipapin sanat "te yritätte panna sen miehen kuoleman meidän syyksemme" ovat luultavasti viittaus siihen, että kun Jeesus tuomittiin Pilatuksen edessä, kansanjoukko oli huutanut että "tulkoon hänen

verensä meidän ja meidän lastemme päälle”. Apostolien tekojen kirjoittaja Luukas ehkä ajatteli, että nyt tuo alkoi toteutua.

Apostolit vetosivat samaan asiaan kuin edelliselläkin kerralla, kun heitä oli kielletty julistamasta evankeliumia Jeesuksesta: ”Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä”. Jeesuksen kärsimyksessä, kuolemassa ja ylösnousemisessa oli tapahtunut Jumalan tekemä pelastusteko. Apostolien tehtävä oli todistaa siitä, puhua niitä ”uuden elämän sanoja”, jotka toivat tuon pelastusteon kuulijoille, johdattivat ihmiset kääntymykseen eli mielenmuutokseen ja toivat syntien anteeksiantamuksen.

Mutta se ei ollut vain inhimillistä puhetta. Samaa todisti myös Jumalan Pyhä Henki. Hän oli se varsinainen evankeliumin puhuja, joka käytti apostoleita välikappaleinaan.

Seuraavalla kerralla kuulemme, miten tuo Pietarin puhe vaikutti korkeimmassa neuvostossa.